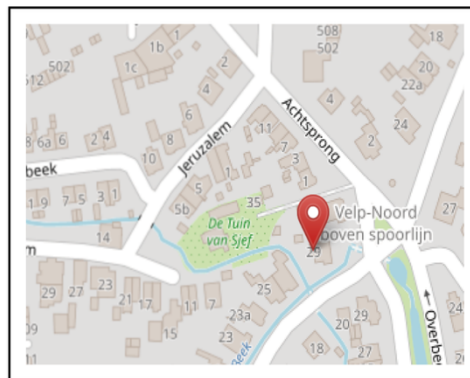

Villa Klein Molenbeek
Boulevard 29
6881 HP Velp

Monumentgegevens

Monumentnummer 0000261
Inschrijving register 12 november 2008
Kadastrale aanduiding Velp I 226

Historie en ligging:

Dit markante vrijstaande hoekpand is gelegen in het villapark Overbeek op de hoek van de Boulevard en de Achtsprong. De villa ligt aan de noordzijde van de vijver van het villapark Overbeek en is sterk beeldbepalend gezien vanaf De Vijverlaan, Overbeeklaan, Tramstraat en de De Ruyterlaan.

Het in 1908 door C. van Engelenburg ontworpen pand is een goed voorbeeld van de voor de periode 1900-1910 karakteristieke overgangsarchitectuur. Deze term is van toepassing op veel bouwwerken die rond de eeuwwisseling zijn ontstaan en die een overgang vormen van de neostijlen en historisme naar een meer moderne, niet of nog weinig aan historische stijlelementen gebonden architectuur. Vaak is er al sprake van een typologische vernieuwing in plattegrond en opstand. Over het algemeen is er sprake van het door elkaar gebruiken van elementen uit de neorenaissance, chaletstijl en Art Nouveau/Jugendstil, naast Berlagiaanse en rationalistische kenmerken. Bovenstaande uit zich met name in de combinatie van baksteen met verschillende kleuren verblendsteen, lateien uitgevoerd in hard- of cementtenen of ijzeren profielbalken, topgevels met sierspanten en/of pseudo-vakwerk en ajourwerk, rond- of hoefijzerbogen boven deuren en vensters. Typisch is ook het gebruik van elementen uit de neorenaissance als speklagen en blinde segmentboogjes met siermetselwerk. Deze worden echter niet meer in pleister uitgevoerd doch in verblendsteen. Het pand wordt omgeven door een tuin die van de weg en het naastgelegen woonhuis gescheiden wordt door de Rozendaalse Beek. Aan de ingang bevinden zich twee bakstenen kolommen met gepleisterde dekplaten waartussen zich een smeedijzeren dubbel draaihek bevindt met door de Art Nouveau beïnvloedde ornamentiek.

Het villapark Overbeek werd in 1901 aangelegd op het landgoed van het in de 18de eeuw na een brand herbouwde landhuis Overbeek. De barokke tuinaanleg was in 1800 vervangen door een park in landschapsstijl. Het landgoed werd in 1900 te koop aangeboden en op 21 juli 1901 werd het landgoed met huis verkocht voor f 150.000,-. De koper was de o.a. door W. Honig op 15 december 1900 opgerichte NV Villapark 'Overbeek'. Honig was een succesvol architect die in Velp en omgeving werkzaam was en middels het villapark tevens een manier zag om zijn praktijk uit te breiden. Honig was later o.a. gemeentopzichter en lid van de gemeenteraad en tevens in 1903 betrokken bij de aanleg van het villapark Schonenberg. Het in de traditionele landschapsstijl uitgevoerde ontwerp werd gemaakt door de bekende landschapsarchitect Hugo A.C. Poortman (1858-1953) en was gebaseerd op de Hollandse villaparken zoals het door Springer ontworpen villapark Duin en Daal in Bloemendaal. Er werden vijf nieuwe wegen aangelegd en de gracht rond het huis werd vergraven tot een centrale waterpartij met watervalletjes, rots partijjes en een eiland met muziektent. De oude bomen werden zoveel mogelijk gespaard. In de eerste drie meest succesvolle jaren werden de villa's in eigen beheer gebouwd en ontworpen door Honig. Later werden de villa's ook door andere architecten ontworpen. De vroegste bebouwing in het villapark kwam tot stand aan de Overbeeklaan en het begin van de Boulevard. Het huis Overbeek werd na een aantal mislukte pogingen om het landhuis te behouden als

postkantoor of gemeentehuis in 1906 verkocht aan de bouwmaatschappij 'Westerkwartier' uit Amsterdam om gesloopt te worden. Door het terrein werd vervolgens een weg aangelegd die het in het verlengde lag van de Vijverlaan.

Plattegrond en opbouw:

rode en gele verblendsteen ter hoogte van de lek- en bovendorpels. Ook de blinde segmentbogen boven het merendeel van de vensters en deuren zijn gekleurde verblendsteen uitgevoerd. Het pand heeft een samengesteld dak dat aan de voorzijde bestaat uit twee overstekende haaks op elkaar staande zadeldaken met doorlopende gordingen en schoren.

De overstek boven de puntgevels is voorzien van geprofileerde windveren en sierspanten. Het zadeldak is gedekt met rode Tuile du Nord pannen. Op het punt waar de twee zadeldaken op elkaar aansluiten is een aardewerk Piron aangebracht. In het dakschild aan de achterzijde bevindt zich een moderne dakkapel en een bakstenen schoorsteen. Aan de achterzijde heeft het pand een plat dak.

Veel bovenlichten zijn voorzien van transparant glas-in-lood.

Voorgevel:

Asymmetrisch ingedeelde gevel van twee traveeën, waarbij de rechtertravee door een puntgevel wordt afgesloten. De linker travee heeft zowel op de begane grond als de verdieping een door een blind segmentboogje afgesloten venster. Het venster op de begane grond heeft een enkelruits schuifraam terwijl het verdiepingsvenster een stolpraam heeft waarboven zich een enkelruits bovenlicht bevindt (beide waren waarschijnlijk oorspronkelijk als T-schuifraam uitgevoerd). De licht vooruitspringende rechter travee heeft op de begane een vijfzijdige erker met in drie zijden een door een latei afgesloten enkelruits schuifraam. De bovenzijde van de erker fungeert als balkon en heeft eenvoudige houten balustrade. Een dubbele balkondeur met glasvulling opent naar het balkon. De deur is voorzien van een tweeruits bovenlicht waarboven zich een blinde segmentboog bevindt. Hierboven bevindt zich een horizontaal over de gevel lopende uitgemetselde in bak- en verblendsteen uitgevoerde tandlijst die zich voortzet in de rechtertravee van de linker zijgevel. In de geveltop bevinden zich twee in rood, wit en zwart uitgevoerd siervelden met de teksten 'Klein' en 'Molenbeek'. Het overstekende dak heeft een sierlijk houten invulling in chaletstijl met gebogen spanten gedragen door bewerkte korbelen.

Linker zijgevel:

puntgevel wordt afgesloten. De linker travee heeft zowel op de begane grond als de verdieping een door een blind segmentboogje afgesloten vensters en wordt niet zoals de voorgevel door een zadeldak afgesloten maar door een plat dak. Het venster op de begane grond heeft een enkelruits schuifraam terwijl het verdiepingsvenster een stolpraam heeft waarboven zich een enkelruits bovenlicht bevindt (beide waren waarschijnlijk oorspronkelijk als T-schuifraam uitgevoerd). De licht vooruitspringende rechter travee heeft op de begane grond een recht gesloten serre met transparant glas-in-lood en bovenlichten met gekleurd glas-in-lood. De bovenzijde van de erker fungeert als balkon en heeft eenvoudige houten balustrade. Een dubbele balkondeur met glasvulling opent naar het balkon. De deur is voorzien van een tweeruits bovenlicht waarboven zich een blinde segmentboog bevindt. Hierboven bevindt zich een horizontaal over de gevel lopende uitgemetselde in bak- en verblendsteen uitgevoerde tandlijst die zich voortzet in de rechter travee van de linkerzijgevel. In de geveltop bevinden zich twee in rood, wit en zwart uitgevoerd siervelden met de teksten 'Anno' en '1908'. Het overstekende dak heeft een sierlijk houten invulling in chaletstijl met gebogen spanten gedragen door bewerkte korbelen.

Achtergevel:

Tegen de achtergevel is een moderne brandtrap aangebracht. De verspringende achtergevel heeft links een breed vooruitspringend geveldeel waarvoor zich deels een eenlaags uitbouw bevindt met een stolpraam met een enkelruits bovenlicht. Rechts hiervan bevindt zich een deur met glasvulling en een enkelruits bovenlicht waarnaast een klein toiletraampje. De verdieping bezit een tot een deur vergroot raam.

In het terugliggende rechter geveldeel bevindt zich op de begane grond een door een strek gesloten brede muuropening die oorspronkelijk dubbele deuren bevatte die later vervangen zijn door een raam. Hierboven bevindt zich een tweeruits bovenlicht. De verdieping heeft een rechtsgesloten venster dat voorzien is van een stolpraam met een enkelruits bovenlicht.

Rechter zijgevel:

Vier traveeën brede gevel waarvan de linker travee iets hoger is en afgesloten wordt door het bovenliggende zadeldak. De overige traveeën worden afgesloten door een plat dak. De linker travee heeft op de begane grond een blind venster en op de verdieping een door een blind segmentboogje afgesloten venster met een stolpraam met een enkelruits bovenlicht (oorspronkelijk waarschijnlijk uitgevoerd als T-schuifraam). De tweede travee bevat op de begane grond de ingangspartij met een middels twee treden te bereiken bijzonder fraaie in Art Nouveau stijl uitgevoerde voordeur die voorzien van twee in genoemde trant uitgevoerde smeedijzeren deurroosters. Boven de deur bevindt zich een bovenlicht met een latere glas-in-lood vulling. De verdieping heeft hier een blind venster. De twee overige traveeën hebben ieder op de begane grond een door een blind segmentboogje afgesloten venster voorzien van een T-schuifraam. De door een latei afgesloten verdiepingsvensters zijn voorzien van stolpramen met enkelruits bovenlichten.

Reden van plaatsing:

Het pand bezit stedenbouwkundige waarde:

- vanwege de markante ligging op de hoek van de Boulevard en de Achtsprong alsmede vanwege de sterk beeldbepalende ligging gezien vanaf De Vijverlaan, Overbeeklaan, Tramstraat en de De Ruyterlaan.
- als onderdeel van het door de belangrijke landschapsarchitect Hugo Poortman ontworpen villapark Overbeek.

Het pand bezit architectuurhistorische waarde:

- omwille van de gaaf bewaarde hoofdvorm, de bijzondere detaillering en het materiaal gebruik. Opvallend is de detaillering van beide topgevels met aan de Chaletstijl en de Art Nouveau ontleende ornamentiek. Het pand vormt een der waardevolste villa's van dit type in Velp.
- als vrij gaaf bewaard voorbeeld in de gemeente Rheden van een in villa gebouwd in de voor de periode 1900-1910 karakteristieke overgangsarchitectuur.

Voldoet aan de basisnormen a en b alsmede aan de meerwaarden 1a, 1c, 1d, 2a en 2c. Op grond van bovenstaande voldoet het pand aan artikel 1, sub a, b en c van de gemeentelijke monumentenverordening.

Oprit met smeedijzeren dubbel draaihek – 2016

Foto: Driekus Wolsink / fotoclub Veluwezoom © CC BY-NC-ND